

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 września 2017 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z odwołania M. G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł. o jednorazowe odszkodowanie, zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19 grudnia 2016 r. i przyznał wnioskodawczyni kwotę 3.120 zł tytułem jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 23 czerwca 2016 r., oraz zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawczyni kwotę 180 zł tytułem kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

M. G. jest pracownikiem (...) Spółdzielni (...) w O. na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu podlega systemowi ubezpieczeń społecznych.

W dniu 23 czerwca 2016 roku wnioskodawczyni rozpoczęła pracę o godzinie 6.00. Około godziny 11.00 poszkodowana przechodziła w magazynie przejściem między lodówką i regałem niosąc w rękach torby o wadze 2 kilogramy każda. W pewnym momencie wnioskodawczyni zaczepiła nogą o przewody elektryczne leżące na podłodze. Przewody te dostarczały prąd do lodówki oraz do czajnika elektrycznego. Wskutek szarpnięcia czajnik, stojący na najniższej półce regału – ok. 20 cm nad ziemią – przewrócił się, a znajdująca się w nim gorąca woda wylała się na stopy ubezpieczonej.

W następnym dniu wnioskodawczyni korzystała z urlopu. Do lekarza udała się w dniu 27 czerwca 2016 roku – wystawiono jej wówczas zwolnienie.

W dniu 15 listopada 2016 roku wnioskodawczyni była badana przez Lekarza Orzecznika ZUS, który ustalił 0% uszczerbku na zdrowiu wskutek wypadku przy pracy. Ubezpieczona wniosła sprzeciw się od tego orzeczenia. Po przeprowadzeniu badania Komisja Lekarska ZUS potwierdziła wnioski sformułowane przez Lekarza Orzecznika.

W wyniku wypadku wnioskodawczyni odniosła oparzenia pierwszego i drugiego stopnia obu stóp. Zastosowano u niej leczenie zachowawcze. Ubezpieczona nadal często odczuwa swędzenie i szczypanie w miejscach oparzenia. W zakresie narządów ruchu ortopedyczny uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczyni wskutek wypadku z dnia 23 czerwca 2016 roku wynosi 0%.

U odwołującej po wypadku z dnia 23 czerwca 2016 roku pozostały blizny pooparzeniowe obu stóp. Powodują one trwałe uszczerbek na zdrowiu łącznie 4% – per analogiam wg poz. M/160 – uszkodzenia tkanek miękkich podudzia. Blizny mają charakter trwały, w związku z czym wywołany ich wystąpieniem uszczerbek na zdrowiu ma charakter stały. Stanowią one z medycznego punktu widzenia uszkodzenie skóry właściwej.

(...) wypłaciło wnioskodawczyni z tytułu wypadku przy pracy odszkodowanie w wysokości 800 złotych.

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy Sąd Rejonowy wskazał, że jako podstawę ustaleń wielkości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni wywołanego wypadkiem z dnia

23 czerwca 2016 roku, przyjął opinię biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii oraz opinię biegłego z zakresu chirurgii plastycznej. Podał przy tym, że organ rentowy kwestionował wydane w sprawie opinie podnosząc, iż różnią się one od oceny lekarzy orzekających w ZUS, a ponadto podnosząc, iż ustalony przez biegłego z zakresu chirurgii plastycznej uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczyni nie powinien być przez Sąd brany pod uwagę, gdyż nie znajduje to uzasadnienia w obowiązujących przepisach. Sąd I instancji zważył jednak, iż argumenty te nie są trafne, ponieważ biegły z zakresu chirurgii plastycznej w sposób jasny i wyczerpujący wskazał z jakiego powodu ustalony przez niego uszczerbek winien zostać wzięty przez Sąd pod uwagę i stanowi podstawę ustalenia wysokości należnego ubezpieczonej odszkodowania. W ocenie tego Sądu opinia zawiera także merytoryczne uzasadnienie medyczne ze

wskazaniem definicji pojęcia blizny, stanowiącej zmianę patologiczną skóry, która stanowi tkankę miękką, o której stanowi powołany przez biegłego pkt. M/160 rozporządzenia uszczerbkowego.

W ocenie Sądu Rejonowego opinie powołanych biegłych cechują się spójnością, logicznością i analitycznością zawartych w niej wywodów. Opinie uwzględniają przedstawione przez wnioskodawczynię badania. Nadto zostały sporządzone przez osoby będące biegłymi sądowymi i mające wieloletnie doświadczenie zawodowe, co z kolei daje rękojmię sporządzenia opinii zgodnie z zasadami sztuki.

W konsekwencji Sąd I instancji oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, który doprowadziłby jedynie do przedłużenia toczącego się postępowania.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy zważył, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie z następujących względów:

Sąd I instancji wskazał, że w przedmiotowej sprawie kwestią niesporną pozostaje, że wnioskodawczyni doznała wypadku przy pracy. Osią sporu w rozpoznawanej sprawie pozostawało ustalenie wysokości rzeczywistego uszczerbku na zdrowiu, będącego skutkiem wskazanego wypadku.

Następnie Sąd Rejonowy przytoczył przepisy art. 11 ust. 1, 2 i 4 oraz art.16 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2015r., poz.1242) i wskazał, że wnioskodawczyni była badana przez Lekarza Orzecznika ZUS, a później przez Komisję Lekarską ZUS. W obu orzeczeniach stwierdzono, iż wystąpił u niej 0% uszczerbek na zdrowiu spowodowany wypadkiem przy pracy z dnia 23 czerwca 2016 roku. Na podstawie tych orzeczeń organ rentowy wydał decyzję odmawiającą prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, od której ubezpieczona odwołała się do Sądu.

Sąd I instancji zauważył, że dla właściwego ustalenia uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni i jego ewentualnej wysokości wymagane było posiadanie wiedzy specjalnej i dlatego dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu ortopedii oraz biegłego z zakresu chirurgii plastycznej. Na ich podstawie ustalił, iż uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczyni wynosi 4%.

Powołując się na poz. 160 załącznika rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania, Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, iż pogląd organu rentowego, że u wnioskodawczyni występuje jedynie subiektywne przekonanie o oszpeceniu, a brak jest upośledzenia funkcji organu, jest błędny bowiem zakłada, że skóra nie pełni roli organu w organizmie człowieka, mimo, że – zgodnie z opinią biegłego – stanowi tkankę miękką, której uszkodzenie skutkuje zmianami patologicznymi, jakie stanowią blizny.

Następnie Sąd Rejonowy opierając się o przytoczone przepisy oraz w oparciu o art. 12 ust. 1 powołanej ustawy wypadkowej i mając na względzie treść obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 lutego 2016 roku w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 roku do dnia 31 marca 2017 roku wskazał, że kwoty jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej wynoszą 780 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Wobec czego Sąd ten na podstawie art. 477¹⁴ § 2 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawczyni jednorazowe odszkodowanie w kwocie 3.120 zł.

Apelację od powyższego wyroku wniósł organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. polegające na wydaniu wyroku bez wyjaśnienia istotnych dla sprawy okoliczności i w wyniku tego ustalenie, iż ubezpieczona doznała 4% uszczerbku na zdrowiu z tytułu wypadku przy pracy z dnia 23 czerwca 2016 r. W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że istnienie 4% uszczerbku na zdrowiu nie zostało w postępowaniu sądowym wykazane, albowiem materiał dowodowy nie potwierdził w sposób jednoznaczny istnienia upośledzenia sprawności organizmu, które uzasadniałyby zmianę oceny lekarzy orzeczników ZUS. Naruszenie

sprawności kończyn dolnych badanej po wygojeniu się oparzeń, nie skutkuje uszczerbkiem na zdrowiu i jego stwierdzenie jest nieuzasadnione. Biegły chirurg plastyk nie może wnioskować o ustalenie uszczerbku na zdrowiu w przypadkach, w których mamy do czynienia z bliznami lub jakimikolwiek zmianami na skórze. Oszpecenie jako naruszenie sprawności organizmu, uznane jest zgodnie ze stosownymi uregulowaniami tylko w odniesieniu do skóry twarzy (pkt.19a), jeżeli nie powoduje równocześnie zaburzeń funkcji. Biegły nie wziął tej zasady orzeczniczej w ogóle pod uwagę, a Sąd Rejonowy ten stan rzeczy zaakceptował. Apelujący wniósł o powołanie biegłego dermatologa celem ustalenia do jakich zmian doszło w skórze wnioskodawczyni wskutek poparzeń, czy słusznym jest stwierdzenie, że zmiany po oparzeniu skutkowały powstaniem blizn.

W konkluzji organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie o jego uchylene i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

/apelacja- k. 70-71/

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu w II instancji.

/odpowiedź na apelację- k. 79-80/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można odmówić organowi rentowemu racji w zakresie podniesionego zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c., w wyniku którego Sąd ten dokonał nieprawidłowego ustalenia faktycznego, skutkującego przyjęciem doznania przez wnioskodawczynię uszczerbku na zdrowiu w wysokości 4% na skutek wypadku przy pracy.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2017r., poz. 1773), jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2013r., poz.954).

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, natomiast iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Z kolei zgodnie z treścią art. 278 § 1 k.p.c. dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje w wypadkach, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy wymagane są wiadomości „specjalne”. Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego następuje więc wówczas, gdy dla rozstrzygnięcia sprawy potrzebne są wiadomości, wykraczające poza zakres wiadomości przeciętnej osoby posiadającej ogólne wykształcenie. Wobec tego biegłym może być jedynie osoba, która posiada wskazane wiadomości potrzebne do wydania opinii i daje rękojmię należytego wykonania czynności biegłego.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 30 października 2003 r., IV CK 138/02, LEX nr 602274). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 9 stycznia 2002 r., II UKN 708/00, LEX nr 559962). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 30 czerwca 2000 r., II UKN 617/99, OSNAPiUS 2002/1/26). Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 20 października 1999 r., II UKN 158/99, OSNAPiUS 2001/2/51).

Zdaniem Sądu Okręgowego niewątpliwym jest, że ocena stanu zdrowia wnioskodawczynie, będąca podstawą określenia wysokości uszczerbku na zdrowiu, warunkująca przyznanie jednorazowego odszkodowania na podstawie art. 11 ustawy z dnia

30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 23 czerwca 2016 r., wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w rzetelnie przeprowadzonym dowodzie z opinii biegłych.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłego lekarza ortopedy oraz chirurga plastycznego. Przy czym, w postępowaniu apelacyjnym organ rentowy zakwestionował wyłącznie zasadność opinii biegłego chirurga plastycznego, uznając w pełni moc dowodową opinii ortopedy.

Biegły z zakresy chirurgii plastycznej stwierdził, iż u wnioskodawczynie na obu stopach występują blizny pooparzeniowe. W stopie lewej na grzbietowej powierzchni śródstopia lewego widoczna jest płaszczynowa blizna pooparzeniowa o wymiarach 70x79 mm, brunatno przebarwiona. W stopie prawej na grzbietowej powierzchni śródstopia widoczna jest płaszczynowa blizna pooparzeniowa o wymiarach 58x73 mm, brunatno przebarwiona.

Biegły, powołując się na literaturę przedmiotu, wskazał także, że zgodnie z definicją medyczną blizna (cicatrix) jest jednym z „podstawowych wykwitów chorobowych skóry” (czyli ex definitiōne zmianą patologiczną), która powstaje „w następstwie uszkodzenia skóry właściwej (uszkodzenie takie powstać może zarówno w wyniku choroby skóry, chorób układu naczyniowego i metabolicznych chirurgicznych prowadzących do powstania ran urazowych i ran chirurgicznych) i zastąpienia jej tkanką łączną włóknistą”. Biegły wskazał, że z punktu widzenia chirurgii plastycznej - każda blizna stanowi jednocześnie oszpecenie wyglądu, a ponieważ blizny mają charakter trwałe i nieodwracalny to z punktu widzenia chirurgii plastycznej stanowią trwałe uszczerbek na zdrowiu. Biegły wskazał dodatkowo, że oszpecenia wyglądu bliznami występując nie tylko na twarzy, ale także we wszystkich innych okolicach anatomicznych ciała, zaś okolice stóp są u kobiet okolicami najczęściej w porze wiosenno-letniej odkrytymi.

Z opinii biegłego wynika, że ocenił blizny na stopach wnioskodawczynie jako oszpecenie wyglądu, zgodnie z dyspozycją ust. 3 § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r., przez analogię (co do zasady oceny) do pkt. M § 160 /uszkodzenia tkanek miękkich podudzia/ [5-20%] załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. na 4% trwałego uszczerbku na zdrowiu jako poniżej dolną wartość przewidzianą dla tego przepisu załącznika (także zgodnie z dyspozycją pkt 3 § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r.

W świetle powołanych okoliczności, Sąd Okręgowy nie podziela poglądu prawnego Sądu I instancji (a także biegłego chirurga plastycznego), iż stan zdrowia wnioskodawczynie – istniejące blizny stóp - uzasadniały przyznanie jej, per analogiam, 4 % uszczerbku na zdrowiu z pkt 160 tabeli uszczerbkowej.

Zdaniem Sądu Okręgowego opinia biegłego chirurga plastycznego budzi w niniejszej sprawie szereg wątpliwości, jeśli chodzi o kryteria orzecznicze (co słusznie zauważył skarżący), bowiem biegły kwestionuje zarówno rozporządzenie jak i tabelę uszczerbkową w zakresie zniekształceń typu bliznowatego.

Ubezpieczona, jak wskazano powyżej, ma jedynie pooparzeniowe blizny stóp, które jednak zdaniem biegłego dają podstawy do zastosowania pkt 160 tabeli uszczerbkowej i do ustalenia 4% uszczerbku na zdrowiu. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenia w tym zakresie są błędne albowiem pkt 160 załącznika do rozporządzenia Ministra

Pracy i Polityki Społecznej z 18 grudnia 2002 r. wskazuje, że ustalenie uszczerbku dopuszczone jest tylko w wypadku uszkodzenia tkanek miękkich podudzia, uszkodzenia ścięgna A. i innych ścięgien – zależnie od rozległości uszkodzenia, zaburzeń czynnościowych i zniekształceń stopy. Zaś pkt 19 tabeli uszczerbkowej przewiduje możliwość stwierdzenia uszczerbku na zdrowiu spowodowanego bliznami, lecz tylko w przypadku uszkodzenia powłok twarzy w zależności od rozmiarów, a w przypadku gdy blizny nie dotyczą twarzy tylko innych organów, przepisy wymagają aby również nastąpiło naruszenie uszkodzenia czynności organu, na którym znajduje się blizna. Wnioskodawczyni ma natomiast jedynie blizny stóp, niepowodujące w/w uszkodzeń, co wynika z oceny biegłego ortopedy i jest niesporne w niniejszej sprawie. Biegły chirurg wyraził natomiast jedynie swoją opinię, że każda blizna powoduje oszpecenie i powoduje uszczerbek na zdrowiu bez względu na to gdzie się znajduje.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie ustalenia uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni w wysokości 4% są błędne.

Co prawda § 8 pkt 3 zd. 1 powoływanego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku stanowi, że jeżeli w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku, lekarz orzecznik ocenia ten przypadek według pozycji najbardziej zbliżonej. Niemniej jednak, zdaniem Sądu II instancji wskazana regulacja nie mogła znaleźć zastosowania na gruncie rozpoznawanej sprawy.

Podkreślić należy, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych, w tym także te dotyczące świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego należnych z uwagi na stwierdzony uszczerbek na zdrowiu, mają charakter bezwzględnie obowiązujący. Takie ukształtowanie treści stosunków ubezpieczeń społecznych oznacza konieczność ich ścisłego stosowania. W związku z tym niedopuszczalnym jest orzekanie o uszczerbku na zdrowiu na zasadach analogii poza przypadkami, w których przepis wprost na to zezwala.

W ocenie Sądu II instancji, zgodnie z § 8 pkt 3 zd. 1 rozporządzenia, taka możliwość istnieje wyłącznie w sytuacji gdy w ocenie procentowej brak jest odpowiedniej pozycji dla danego przypadku. Niedopuszczalnym jest zatem orzekanie poprzez analogię, gdy w ocenie procentowej przewidziano pozycję dla danego przypadku, jednakże w ramach tej pozycji nie przewidziano konkretnego naruszenia sprawności organizmu. Gdyby bowiem ustawodawca chciał dopuścić możliwość orzeczenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w następstwie wypadków przy pracy dla wszystkich innych uszkodzeń podpadających pod wymienioną tabeli pozycję, nie ograniczałby możliwości orzeczenia o uszczerbku poprzez ścisłe wymienienie przypadków, w których sytuacja taka winna mieć miejsce.

Wobec nie stwierdzenia przez biegłych : ortopeda i chirurga plastyka, że doszło do naruszenie uszkodzenia czynności organu, na którym znajduje się blizna, Sąd Okręgowy pominął wniosek apelującego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego dermatologa.

Mając na względzie powyższe, blizny stóp ubezpieczonej nie mogły zostać zakwalifikowane jako uszczerbek na zdrowiu będący podstawą przyznania jednorazowego odszkodowania z art. 11 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Orzeczenie Sądu I instancji było zatem wadliwe, a Sąd ten stosownie do treści art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. powinien był odwołanie oddalić.

Z tych względów, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie i oddalił odwołanie wnioskodawczyni jako bezzasadne.

Przewodniczący: Sędziowie: